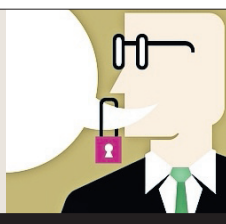

De notaris

WAARVAN AKTE

Een waargebeurd voorval uit een notarispraktijk

De onterfde echtgenoot

Hoe ga ik dit vertellen? Een telefoontje, brief of mailtje is te onpersoonlijk, te bot. Nee, dit moet ik doen in een gesprek van mens tot mens. Dus nodig ik hem uit om nogmaals naar mijn kantoor te komen.

Daar zit hij, aan mijn bureau, een kersverse weduwenaar. Relatief jong, ergens midden vijftig. Zijn vrouw is enkele weken geleden overleden en heeft hem achtergelaten met twee jongvolwassen kinderen. Hij heeft mij benaderd voor de afhandeling van de erfenis.

Zijn vrouw en hij hebben destijds een testament op laten maken. Niets bijzonders. Maar bij de gebruikelijke routinecontrole in het Centraal Testamenten Register zie ik dat er nog een testament is, opgemaakt jaren ná het eerste testament. Daar heeft hij mij niets van verteld.

Wat daar in staat, kan ik niet zien. Als ik het heb opgevraagd, blijkt dat de overleden echtgenote hem heeft onterfd. Ze waren in gemeenschap van goederen getrouwd, dus hij krijgt gewoon zijn helft van de gemeenschap. Maar het (kinds)deel in haar helft gaat niet naar hem, maar naar de kinderen.

Ik ben voorbereid op een heftige reactie, maar hij haalt berustend de schouders op. Hij had zoiets wel verwacht, zegt hij. En vertelt me het verhaal van hun huwelijk. Nu pas hoor ik dat zijn echtgenote zelfmoord heeft gepleegd, na een getormenteerd leven. Ze was geestelijk labiel, is diverse keren opgenomen geweest en ook meermaals bij hem weggelopen. Dan bleef ze maanden weg zonder dat iemand wist waar ze uithing.

Soms kreeg hij opeens een brief van een advocaat waarin ze een echtscheiding aanvraagde. Maar als het dan weer beter met haar ging, kwam ze terug en trok ze het scheidingsverzoek weer in. Het testament waarin ze hem heeft onterft, is in zo'n periode van labiliteit opgemaakt. Dat ziet hij direct aan de datum.

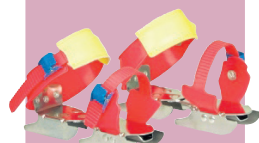
Ze heeft het gedaan om hem te treffen, denkt hij. Om hem iets betaald te zetten waarvan zij, in haar waan, overtuigd was dat hij het haar had aangedaan. „Maar ik heb haar nooit iets aangedaan”, bezweert hij. „Het was haar ziekte. Als ze in goeden doen was, was het een geweldige, lieve vrouw, voor mij en de kinderen. Maar als ze het te pakken had, kon ze ontzettend gemeen zijn. Het vervelende was dat iemand die haar niet kende nooit aan haar kon merken hoe ziek ze was.”

Ik vertel hem dat hij het testament van zijn vrouw misschien kan aanvechten, maar dat dat een lange weg zal zijn. Hij zal moeten aantonen dat ze niet bij haar verstand was toen ze het liet opmaken. Maar daar voelt hij niets voor. „Zij heeft eindelijk haar rust gevonden, ik de mijne.” —Johan Nebbeling

► Bovenstaand verhaal is echt gebeurd. Vanwege beroepsgeheim zijn de namen van de betrokkenen niet vermeld.
Reageren? johan.nebbeling@persgroep.nl

PRIJSPEIL

Ze moeten het toch eens meemaken. Naar buiten en krabbelen maar.

Nijdam jr. glijijzers mt. 24-34
Jknsport.nl €19,94
Topschaatsen.nl €21,85
Bol.com €22,89 (alle incl. verzending)

Schaatsmuts
Janvanderhoorn.nl €8,00
Vvzuidwestfriesland.com €8,45
Fryskekadoos.nl €14,90 (alle incl. verzending)

Nesquik 500 gr.
Jumbo €1,96
Plus €2,09
AH €2,09

Geld&Goed

GELD & GOEDE RAAD

Rob Nijman, financieel journalist

Stroom van de Zon

Zonnepanelen De wasmachine draait, de muziek staat aan en je zet nog maar eens een bakje koffie. Met dank aan het invallende zonnetje, dat alle stroom daarvoor levert. Helemaal gratis. Behalve dan de zonnepanelen die je daarvoor nodig hebt. Doen of niet?

Voor de aanschaf van zonnepanelen zijn goede argumenten te vinden. Allereerst kan het een milieubewuste keuze zijn. Als je duurzaamheid belangrijk vindt, is het een extra stap voor een groenere energiehuishouding. Maar ook financieel valt er alles voor te zeggen. Je maandelijks energielasten gaan omlaag en na een aantal jaren is de investering terugverdiend. Hierbij de belangrijkste vragen en antwoorden over zonnepanelen.

1 Zonnestroom, hoe werkt dat?
Zonnepanelen zetten zonlicht om in elektriciteit. Geen wisselstroom, waar je huishoudelijke apparatuur op leeft, maar gelijkstroom. Daarom worden panelen altijd geïnstalleerd met een omvormer: een kastje dat de stroom van de panelen omzet in wisselstroom. Daar merk je niets van. Een kabel voert de stroom naar de meterkast, waar de zelf opgewekte stroom op het elektriciteitsnet wordt aangesloten.

Wanneer je meer stroom opwekt dan je op dat moment verbruikt, lever je de overtollige stroom aan het net. Verbruik je meer dan je levert, dan neem je - net als nu - stroom van het net af. Afname en teruglevering mogen tegen elkaar worden weggestreept. Dat heet salderen. Je (slimme) meter houdt precies bij wat je levert en verbruikt en het energiebedrijf verreken dat.

Zonnepanelen zijn er in meerdere formaten. De keuze voor type en afmeting hangt onder meer af van de leverancier, de gewenste capaciteit en de legpuzzel op het dak. Het meest gangbare model is circa 1,5 vierkante meter groot (1,65 x 99 cm).

Nederland heeft voldoende zonuren. Ook met bewolkt weer wekken de panelen elektriciteit op, al is de opbrengst in de herfst- en winter maanden beperkt. Op diverse sites van organisaties en leveranciers vind je een 'dakcheck' om te zien wat er in jouw woonsituatie mogelijk is. Houd er wel

HANDIG

Informatieve websites

zonnepanelen.net, onafhankelijk adviesplatform voor consumenten en zakelijke gebruikers.
milieucentraal.nl, voorlichtingsorganisatie met onder meer dakcheck als onderdeel van een gratis adviesmodule.
Consumentenbond.nl, specifiek het onderdeel zonnecollectief.
Zonnepanelen-weetjes.nl, voor vrijblijvende offertes en vergelijkingen.
Zonbewust.nl, **desolarstudio.nl** en **zeker-groen.nl** voor de mogelijkheden om de investering als maandelijks betaalplan aan te gaan. Feitelijk een lening voor de aanschaf van zonnepanelen.

rekening mee dat de berekening van de opbrengst en terugverdiendtijd vaak wat aan de zonnige kant is.

2 Hoeveel panelen?
In de meeste gevallen biedt het dak onvoldoende ruimte om met zonnepanelen alle benodigde stroom op te wekken, maar wel een groot deel daarvan. De opbrengst van de panelen is ook afhankelijk van de helling van het dak en de ligging ten opzichte van de zon. Een schaduwvrij dak op het zuiden met een hellingshoek van 35 graden is ideaal.

Een vrij standaard zonnepaneel met een vermogen van 250 Wattpiek levert in Nederland zo'n 213 kWh per jaar op. Het gemiddelde stroomverbruik van alle Nederlandse huishoudens is circa 3.400 kWh. Om die hoeveelheid op te wekken heb je dus circa zestien panelen nodig (3.400: 213). Dat zijn er best veel. Maar als je dak bijvoorbeeld voor acht panelen ruimte biedt, leveren die nog altijd wel de helft van je elektriciteit. kWh staat trouwens voor kiloWattuur: dat is 1000 Watt stroom per uur. Zo verbruikt een moderne wasmachine per uur ongeveer 700 watt aan stroom, ofwel 0,7 kWh.

3 Wat kost zo'n installatie?
Stel dat je voor die zestien panelen van 250Wp van een A-merk kiest. Die kosten in totaal circa 4.000 euro, exclusief btw. Voor het installeren mag je rekenen op zo'n 1.350 euro (ook excl. btw). Verdiep je bij het aanvragen van offertes in goede leveranciers. Er zijn veel goedkope panelen uit lagelonenlanden op de markt, maar die zijn kwalitatief vaak onder de maat. Daarom is het raadzaam panelen te kiezen met bijvoorbeeld het TÜV-keurmerk. De Consumentenbond houdt een lijst bij van goede leveranciers die zij en Europese zusterorganisaties regelmatig controleren op kwaliteit.

4 Krijg je ook subsidie?
De rijksoverheid verstrekt geen subsidie meer. Maar het is wel mogelijk om de btw (21 procent) op

aanschaf en installatie terug te ontvangen. Dat pakt zelfs gunstiger uit dan eerdere subsidieregelingen.

Hoe zit dat? Als je als particulier stroom levert aan het energienet ben je aan te merken als ondernemer. Je valt dan onder de kleineondernemersregeling. Je betaalt dan weliswaar een klein beetje btw over de opgewekte stroom, maar je kan de volledige 21 procent btw over materiaal en installatiekosten terugvragen. Daarvoor moet je het formulier 'Opgaaf startende ondernemer' van de Belastingdienst invullen en aangifte doen. Op zonnepanelen.net vind je hier voor een stappenplan.

5 Zelf installeren of laten doen?

Wie erg handig is, kan het zelf doen. Maar dat vergt wel de nodige kennis en vaardigheden. Je krijgt onder meer te maken met aanschaf, montage, dakdoorvoer, bekabeling en de aardlekautomaat in de meterkast. Geen simpele klus dus. De meeste mensen zullen de installatie dan ook aan experts overlaten.

Op een site als zonnepanelen.net vind je installateurs en/of een totaalpakket van materiaal en installatie. Maar het is ook mogelijk om het collectief te doen. Bij de Consumentenbond kun je je bijvoorbeeld inschrijven voor het Zonnecollectief, een samenwerking met Vereniging Eigen Huis voor compleet geïnstalleerde zonnestroomsystemen. Dat scheelt in de kosten, maar ook in het geregeld. Veel is al voor je uitgezocht en door controle op leveranciers, materiaal en

installatie loop je minder risico.

6 Wat levert het op?

Laten installeren leidt uiteraard tot hogere kosten en een langere terugverdientijd, maar die is goed uit te rekenen. Eenmaal geplaatst, begin je direct met terugverdienen: de energierekening gaat omhoog. Let wel: die verdwijnt niet volledig. Je betaalt nog altijd vastrecht (het standaard maandbedrag voor de levering van energie) en natuurlijk de kosten voor gasverbruik of stadsverwarming. In het eerder genoemde voorbeeld kost de installatie van 16

zonnepanelen 5.350 euro. De besparing op de jaarlijkse stroomrekening van 3.400 kWh bedraagt circa 700 euro per jaar (Marktscan 2016). Dat betekent dat je de investering na ongeveer 7,5 jaar terugverdient. Dat is wel berekend op een optimale situatie. Niet elk dak is 100 procent geschikt en panelen verliezen per jaar zo'n 0,6 procent van hun rendement.

In de praktijk is een terugverdientijd van 8 tot 12 jaar daarom realistischer. Daarna wordt het echt verdienen, want je mag er vanuit gaan dat de installatie een levensduur heeft van zeker 25 jaar. In die tijd zal de om-

vormer (levensduur 10-15 jaar) een keer moeten worden vervangen (max. 1.000 euro) en maak je mogelijk wat kosten voor onderhoud (schoonmaak) als je dat uitbesteedt.

Al met al leveren zonnepanelen over 25 jaar globaal een rendement op van zeker 6 procent. Afgezet tegen de huidige lage spaarrentes lijkt dat een investering die minstens het overwegen waard is.

■ **Vragen of opmerkingen naar aanleiding van dit artikel? Mail naar goederaad@persgroep.nl. Volgende week behandelen een selectie van de binnenkomende vragen en reacties.**

▲ **Wek zelf je energie op en laat je maandelijkse lasten dalen.**

ILLUSTRATIE VIJSELAAREN
SIXMA

VRAGEN & REACTIES

Vorige week schreven we in Geld&Goede raad over financiële detox: het uitvlooien van je inkomsten en uitgaven. Hierbij enkele reacties.

'Betaal je premies voor het hele jaar ineens'

Spaargeld levert door de lage rente nu vrijwel niets op, weet ook Gerda Bout. Dan kan je je geld wellicht beter gebruiken om premies in één keer te betalen in plaats van maandelijks. Het kan weliswaar een stevig bedrag zijn, maar je bent bij diverse instanties goedkoper uit door je verplichtingen in één overboeking te voldoen. 'Wij

doen dat altijd met de zorgverzekering (dat scheelt zeker 3 procent), en bijvoorbeeld de voorlopige aanslag inkomstenbelasting (1,75 pct). Ik ga nu bekijken met welke dingen we dit nog meer kunnen doen. Alle beetjes helpen, toch?'

'Boek automatisch geld naar je spaarrekening'

'Wij kregen een gouden tip van onze zoon', schrijft Fons Cornelissen: 'Boek automatisch een fors bedrag over naar je spaarrekening.'

Het idee is dat je een groot deel van je besteedbaar inkomen standaard op je spaarrekening

zet. Het verplicht je om bijzondere uitgaven – de wat grotere kostenposten, die vaak eenmalig zijn – eerst vanuit deze spaarrekening terug te storten naar de betaalrekening. In feite een slimme extra drempel alvorens je stevige uitgaven doet. 'Daardoor geef je die grotere bedragen veel bewuster uit!'

Tips voor het aflossen van schulden

Chistiaan Oosterveen meldt dat hij hoger opgeleiden met schulden begeleidt nadat hij zelf ooit een forse schuld moest aflossen. Enkele tips op basis van zijn ervaringen.

1. Start bij het afbetalen van schulden met de kleinste bedragen. Elk resultaat geeft een goed gevoel en motiveert ook voor de langere termijn.
2. Zoek een positieve reden waarom je wilt afbetalen in de vorm van een grote beloning, bijvoorbeeld een overnachting in een luxe hotel. Een budgetcoach zal me voor gek verklaren, een performance-coach zou me juist aanmoedigen.
3. Zorg dat je alles wat je bezuinigt opstapelt bij het bedrag dat je maandelijks aflost.
4. Zoek naast je werk een kleine, extra inkomstenstroom van 100 à 300 euro per maand.'